

17de jaargang nummer 21

kerk in de stad

Losse nummers
€ 1.50

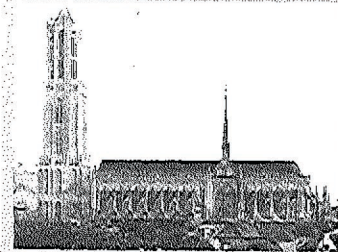
PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT

WWW.PROTESTANT-UTRECHT.NL

11 JUNI 2010

verder in dit nummer

Domkerkschip

Voor- en tegenstanders heeft het plan dat de Stichting 'Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk' op de 888-ste geboortedag van de stad lanceerde. Van 'ambitieuze' tot 'desastreus' en alles wat daar tussen zit. Het staat er nog niet, tussen toren en kerk...

3

Meegroeivrijwilliger

"Het is leuker om te doen dan om er over te praten." Ruud Moll, coördinator van het Huis in de Wijk in Tuindorp ten voeten uit. De 'meegroeivrijwilliger' vindt het belangrijk om met uitvoerend werk bezig te zijn. Ruud Moll in gesprek met Piet Warners.

7

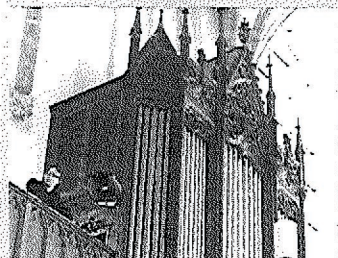
Geneviève Massé

"Ik ben gaan houden van de charme van Utrecht, het hart van Nederland." Een citaat van Geneviève Massé, predikant van de Waalse Kerk. Nog heel even, want na elf jaar in Utrecht te hebben 'gestaan', gaat Geneviève deze maand met emeritaat. Een interview.

9

Orgelzomer

Vorig jaar deden nog maar vier kerken mee aan de Utrechtse orgelzomer. Dit jaar is het aantal deelnemende kerkorgels gestegen tot vijftien. 'Kerken Kijken Utrecht' heeft dit jaar 'orgel' als thema. Een klankrijke koppeling in de stad met een grote orgelrijkdom.

11

ESTAFETTE INITIATIEF VAN WERKGROEP 'KERK IN DE CITY'

Negen uur zingen in binnenstadskerken

Desiree Berendsen

Op 26 juni is het feest voor wie van zingen houdt - en voor wie graag luistert. Wie wil, kan een dag lang zingen in de binnenstadskerken. Er is op die zomerdag een zing-estafette die negen uur duurt.

Gedurende het seizoen van Kerken Kijken Utrecht, van 25 juni tot en met 11 september wordt in elke kerk een lied tentoongesteld. Elke kerk laat een voor haar representatief lied zien. Sommige kerken richten bij dat lied een kleine tentoonstelling in. Wie alle kerken bezoekt, kan

De estafetteroute (onder voorbehoud):

St. Gertrudis kathedraal	09.00 - 09.30
Lutherse kerk	09.45 - 10.15
Nicolaïkerk	10.30 - 11.00
St. Catharina kathedraal	11.15 - 11.45
Pieterskerk	12.00 - 12.30
Jacobikerk	12.45 - 13.15
Doopsgezinde kerk	13.30 - 14.00
St. Willibrorduskerk	14.15 - 14.45
Janskerkkoor (in Willibrordus)	15.00 - 15.30
Geertekerkerk	15.45 - 16.15
St. Augustinuskerk	16.30 - 17.00
Domkerk	17.15 - 17.45

een heel scala aan kerkliederen lezen en bekijken. Lieder moeten natuurlijk klin-

ken. Daarom is er een kerkenzing-estafette. Op 26 juni wordt in de deelnemende kerken het

door hen gekozen lied ingestudeerd en door de bezoekers - door u dus - gezongen.

Project

Deze estafette wordt georganiseerd door de werkgroep Kerk in de City. Deze werkgroep organiseert jaarlijks een inhoudelijke bijdrage bij het cultureel-historische project Kerken Kijken Utrecht.

Een voorbeeld is de pelgrimspas die nog steeds verkrijgbaar is. Op deze manier proberen kerkgenootschappen te laten zien wie ze zijn en wat het gebouw, waarin zij vieren, met hen als geloofsgemeenschappen doet.

Drie zomeredities Kerk in de Stad

Vanaf vandaag verschijnt Kerk in de Stad in de frequentie van de zomer: een keer per vier weken in plaats van om de week. Dit houdt onder meer in dat in deze en de twee hierop volgende edities de kerkdiensten voor vier achtereenvolgende zondagen staan.

De volgende editie, nummer 22, verschijnt op 9 juli. Het derde zomernummer (23) staat voor 6 augustus op het rooster. Het startnummer van het nieuwe leesseizoen komt op 3 september uit. Daarna is de verschijningsfrequentie weer normaal, tweeweekelijks. Voor wijkcorrespondenten, columnisten en andere leveranciers van kopij gelden de volgende sluitingsdata voor de redactie: 21 juni voor nummer 22 en 5 juli voor nummer 23. De redactie voor nummer 1 sluit op en 23 augustus.

De redactie wenst alle lezers een gezonde zomerperiode toe.

(foto Peter van der Ros)

KERKENRAAD STELT JAARREKENING 2009 VAST

* Gevolgen economie merkbaar * Exploitatieverlies door rentedaling * Teruglopende resultaten enkele wijkgemeenten

Vermogen PGU gegroeid

De Algemene Kerkenraad (AK) en het College van Kerkrentmeesters (CvK) van de Protestantse Gemeente Utrecht hebben onlangs de jaarrekening PGU 2009 - voorlopig - vastgesteld. Het definitieve oordeel van de AK valt op 28 juni, na de inzagetermijn die op 21 juni aanstaande afloopt. Er is sprake van een exploitatieverlies door de rentedaling op de kapitaalmarkt en de financieel negatieve resultaten van enkele wijkgemeenten. De gevolgen van de economie zijn ook in de kerk merkbaar. Desondanks is het vermogen van de PGU vorig jaar gegroeid.

Theo Kraft,
voorzitter CvK

De jaarrekening 2009 omvat alle financiële gegevens van de wijkgemeenten binnen de PGU, aangevuld met de financiële gegevens van Centraal. Het exploitatiesaldo over 2009 bedraagt afgerond negatief € 171.000. Hoofdoorzaken hiervan zijn gelegen in:

- de zeer aanzienlijke rentedaling van ongeveer € 100.000
- negatieve resultaten van een aantal wijkgemeenten, in totaal ongeveer € 40.000

- de over de exploitatierekening lopende langere termijn projectinvesteringen Centraal, ledenadministratie en personeel & organisatie
- de inkomsten uit bijdragen (Actie Kerkbalans) bleven op peil. Hierbij doen zich per wijkgemeente grote verschillen voor.

Hiertegenover staat een aanzienlijk toegenomen vermogen van de PGU in 2009, in het bijzonder de verhoging van het Kapitaal Groot Onderhoud rijksmonumentale binnenstadskerken en de gestegen waarde van beleggingen.

De samenvattende conclusie moet luiden dat binnen de PGU enkele strategische heroriëntaties noodzakelijk zijn.

Financiële beleggingen

In het verslagjaar 2008 heeft het CvK besloten de waardeeringsgrondslag van effecten te wijzigen. Vanaf dat jaar worden de effecten gewaardeerd tegen historische aanschafwaarde. De strategische verdeling in het beleggingstatuut voor het vermogen is 75% vastrentende waardepapieren en 25% aandelenfondsen. De beleggingen van de PGU stegen in 2009 naar ongeveer € 13,5 mln. In 2008 was dit ongeveer € 12,5 mln. Gebouwen worden apart op de balans vermeld. De koerswinst op de portefeuille voor het grootste deel bestaande uit obligaties met daarnaast aandelenfondsen bedroeg eind 2009 met € 264.000 voor de obligaties en € 154.308 voor de aandelen in totaal € 418.000. Door onder meer het aflopen van de looptijd van hoogrentende

obligaties neemt de rente-opbrengst aanzienlijk af.

Binnenstadskerken

Het kapitaal Groot Onderhoud rijksmonumentale binnenstadskerken wordt geheel in vastrentende waarden belegd. Hier werd een ongerealiseerde koerswinst van € 87.317 bereikt. Ook hier daalt de rente-opbrengst.

Het Kapitaal Groot Onderhoud Binnenstadskerken bedraagt, na ontvangst in 2009 van een miljoen euro (half miljoen van de provincie en idem van de gemeente Utrecht), nominaal € 4.800.949.

Zoals de naam aangeeft, komen de baten uit dit vermogen ten gunste van de voorziening groot onderhoud van deze kerkgebouwen.

De wijkgemeenten ontvangen een rentevergoedingen over de door hen centraal aangehouden vermogens.

Zie verder pagina 6: Eindfase: Ons Huis en Prinsenhof

Eindfase: Ons Huis en Prinsenhof

(vervolg van voorpagina)
In het verslagjaar 2009 hebben zich geen ontwikkelingen in het eigendom van gebouwen voorgedaan. De pastorie aan de Marislaan is in 2010 verkocht en overgedragen. De afwikkeling van de besluitvorming rond de gebouwen Prinsenhof, Eykmanlaan 431-433 en Ons Huis, J. van Ruijsdaelstraat 62-64 bevindt zich in het eindstadium.

In 2009 werden aanzienlijke bedragen uitgegeven aan onderhoud en het verkrijgen van gebruikersvergunningen. Dit in samenhang om te komen tot een verantwoord beheer van gebouwen bij een in toenemende mate van multifunctioneel gebruik. De totale investering in bedrijfs- en gebruiksveiligheid van onze kerkgebouwen die verplicht is op basis van wet- en regelgeving, bedraagt ruim € 400.000 en zal zich in de toekomst moeten verhalen in verder stijgende baten uit onroerend goed ter dekking van de kosten van instandhou-

ding en exploitatie van deze kerkgebouwen. De inkomsten uit gebouwen in het bijzonder door verhuur zijn gestegen naar € 1.177.824. Tegenover deze voornaamste inkomstenstroom binnen de PGU staan lasten onroerend goed van € 809.371.

Gemeentemonumenten

In november 2009 heeft de Gemeente Utrecht ons geïnformeerd over een verlaagde subsidie in onderhoud van de gemeentelijk monumentale kerkgebouwen. Deze subsidie bedroeg tot en met 2008 vijftig procent van de subsidiabel gestelde onderhoudskosten. Met ingang van 1 januari 2009 is dit percentage verlaagd naar 27 procent. Gebaseerd op de begin 2009 ingediende zesjaren onderhoudsbegrotingen betekent dit voor de PGU vanaf 2009 een jaarlijkse verzwaring van gemiddeld circa € 75.000 aan onderhoudskosten van de acht niet-binnenstadskerken samen. In een volgend zomernummer van Kerk in de Stad zal afzonderlijk op het thema

onderhoud worden ingegaan. Hetzelfde geldt voor de succesvol afgeronde fondsenwerving voor de restauratie van het uit 1789 daterende Hess-kabinetorgel in de Jacobikerkerk.

Archief

Op advies van de aan het CvK rapporterende archiefcommissie is besloten het historisch archief van de PGU en haar rechtsvoorgangers uit de periode 1951 tot 2004 in bruikleen over te dragen aan het Historisch Utrechts Archief (HUA) waar dit verder zal worden verwerkt. De kosten hiervan worden gedragen door een legaat. Vanuit de vergadering van het CvK werd als aandachtspunt meegegeven een zo groot mogelijke digitalisering van deze archieven ter bevordering van maximale toegankelijkheid. Het CvK heeft aan de archiefcommissie gevraagd een concept-richtlijn op te stellen voor de archiefvorming nu.

Centraal

Het negatieve saldo van Centraal wordt in het bijzonder veroorzaakt door een gemiddeld gedaald rendement op het vermogen (van 5,25 procent in 2008 naar circa 3,25 procent in 2009), in combinatie met een in absolute zin gestegen belegd vermogen. Eind 2007 heeft het CvK het besluit genomen tot implementatie van een eigen administratief systeem van ledenregistratie en AKB (Scipio). De kosten van hard- en software en succesvolle implementatie zijn ten laste van de exploitatierekening gebracht en niet geactiveerd en bedragen voor 2009 circa € 62.000. Deze eenmalige investering leidde al vanaf 2008 tot een halvering van de kosten van de SMRA, welke tot en met 2007 gemiddeld jaarlijks € 50.000 bedroegen. In 2009 bedroegen deze SMRA kosten nog slechts circa € 6.000. In het eerste kwartaal van 2010 is de externe ondersteuning ten behoeve van Scipio geëindigd. Door aanvullende advies- en controlekosten inzake waardering effecten en een intensievere

Kerkbalans, collectes en giften

De inkomsten uit de Actie Kerkbalans vormen de belangrijkste inkomensstroom binnen de PGU.

Binnen de CvK-vergaderingen werd dit voorjaar een overzicht 'Kerkbalans 2010' behandeld met daarin weergegeven de stand van zaken omtrent de ontvangen toezeggingen AKB per wijkgemeente over 2010 (tot en met 31 maart 2010). Tevens werden wijkoverzichten uit het nieuwe ledenadministratiesysteem van de PGU aangeboden met de uitkomsten van de Actie Kerkbalans 2009 en de daarin opgenomen demografische samenstelling van onze betalende leden. In juni zal een verdere behandeling hiervan plaatsvinden. Wij houden u hiervan op de hoogte. Vergeleken met voorgaande jaren zien wij in 2009 ten opzichte van de begroting niet alleen een verder dalend aantal betalende leden, maar ook voor het eerst sinds jaren een lichte daling in het gemiddeld bedrag per betalende gemeentelid. Bij een enkele wijkgemeente zien wij overigens een stijging in het aantal betalende gemeenteleden en hun bijdrage!

Het overzicht van de bijdragen luidt als volgt:

	Werkelijk 2009	Begroot 2009	Werkelijk 2008
Actie Kerkbalans	1.339.080	1303.350	1.362.168
Wijkacties en overige inkomsten uit de wijk	172.680	175.700	196.602
Actie solidariteitskas	30.435	30.000	37.453
Collecten	75.003	97.325	123.643
Giften	56.566	45.750	22.140
Legaten en overige bijdragen	25.519	40.000	36.224

eenmalige controle waren de accountants- en advieskosten hoger dan begroot. De kosten van extern personeel betreffen de inhuur van bestuurssecretariële ondersteuning in 2009. Het project Personeel & Organisatie waarmee de personele functie van de PGU sterk kon worden verbeterd, werd in 2009 beëindigd waardoor in 2010 een significante lastenverlichting wordt gerealiseerd.

Vooruitzicht

In 2009 is door de rentedaling en de financiële tekorten in enkele wijken een geconsolideerd exploitatietekort opgetreden bij een aanzienlijk gestegen vermogen. Voor Centraal is de rentedaling naar ongeveer drie procent in de begroting 2010 PGU meege-
 namen; dit zal niet opnieuw tot problemen leiden. Door middel van een strakke monitoring van alle uitgaven en inkomsten moet hier een nul-resultaat worden gerealiseerd. AK en CvK hebben een adviescommissie ingesteld om te bezien hoe het beste beleidsmatig

kan worden omgegaan met de structurele financiële problemen in enkele wijkgemeenten. Strategische heroriëntaties zijn hier nodig. Bij het niet tot standkomen hiervan zal bij het emeritaat van enkele predikanten in 2011 de personele formatie hiervan moeten worden gereduceerd. Voor de CentrumGemeente en de wijkgemeente Overvecht is in dit kader bijzondere aandacht gevraagd.

Theo Kraft,
 voorzitter CvK

De jaarrekening en jaarstukken 2009 PGU liggen ter inzage op het Bureau PGU aan de Eykmanlaan 433. Dit geldt eveneens voor de jaarrekening van het Diaconaal Missionair Orgaan. Reacties op beide jaarrekeningen kunnen leden van de Protestantse Gemeente Utrecht conform de Kerkorde indienen. Deze moeten uiterlijk 21 juni binnen zijn bij het bestuurssecretariaat. Een week later, op 28 juni, stelt de Algemene Kerkenraad de jaarrekeningen van CvK en DMO dan officieel vast.

Balans per 31 december 2009

ACTIVA	31-12-2009 €	31-12-2008 €
Materiële vaste activa		
Kerkgebouwen en grond	1	1
Ambtswoningen en overige gebouwen	6.469.246	6.495.000
Bedrijfsinventaris (niet kerk, gebonden)	47.177	51.127
	6.516.424	6.546.128
Financiële vaste activa		
Beleggingen	12.005.331	11.720.723
Vlottende activa		
Vorderingen	601.748	1.276.640
Liquide middelen	1.126.929	813.383
	1.728.677	2.090.023
TOTAAL ACTIVA	20.250.431	20.356.854
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	7.113.301	7.309.921
Kapitaal groot onderhoud	4.800.949	3.800.949
Herwaarderingsreserve gebouwen	6.179.864	6.205.618
Kapitaal Vernieuwingsfonds	300.000	300.000
Herwaarderingsreserve effecten	69.509	-
Solidariteitsfonds	-	-
	18.324.605	17.616.488
Bestemmingsreserves	496.007	357.063
Voorzieningen	1.227.281	1.796.895
Langlopende schulden	22.121	22.121
Kortlopende schulden	352.127	559.872
Resultaat boekjaar	171.690	4.215
TOTAAL PASSIVA	20.250.431	20.356.854

Het totaal gerealiseerd exploitatiesaldo van de wijkgemeenten samen bedraagt voor 2009 negatief circa € 38.000.

Janskerk

De exploitatierekening van de Janskerk sluit met een positief exploitatiesaldo van circa € 10.000 ten opzichte van begroot saldo van € 1.800. Er is een hogere omzet gerealiseerd. Het exploitatiesaldo, dat in de begroting 2009 werd gesteld op nihil, is geëindigd op circa € 30.000 positief. Er werd een groot aantal nieuwe betalende leden gerealiseerd. Met ingang van 2009 loopt de exploitatie van het missionair project volledig door de wijkgemeente.

Jacobikerkerk

Het exploitatiesaldo, dat in de begroting 2009 werd gesteld op nihil, is geëindigd op circa € 30.000 positief. Er werd een groot aantal nieuwe betalende leden gerealiseerd en de opbrengst uit verhuur kende een substantiële stijging. Met ingang van 2009 loopt de exploitatie van het missionair project volledig door de wijkgemeente.

CentrumGemeente

De begrotingsrealisatie met een saldo van negatief € 6.700 van de Centrum Gemeente over 2009 wordt met name veroorzaakt door lagere bijdragen vergeleken met 2008 en begroting 2009.

Het eigen vermogen van de wijkgemeente CG is hierdoor negatief geworden.

Citypastoraat Domkerk

De Domkerk realiseert in 2009 een negatief resultaat van € 37.300. Hieraan liggen in het bijzonder tegenvallende resultaten in het theehuis en de winkel, minder inkomsten uit Open Dom en vooral de integratie van de werkgroep kerkmuziek in de wijkgemeente en de overgenomen verhoogde bijdrage van het Citypastoraat Domkerk aan de PGU ten grondslag. Het negatieve saldo gaat af van het wijkvermogen. Op basis van besprekingen met de wijkkerkenraad zijn maatregelen getroffen om de begrotingsrealisatie 2010 goed te laten verlopen.

Zuilen

Het jaar 2009 eindigt voor deze wijkgemeente in een positief exploitatiesaldo van circa € 33.000 ten opzichte van begroot negatief € 18.900. In 2009 zijn de inkomsten uit onroerend goed hoger dan begroot. De inkomsten AKB zijn gestabiliseerd. Met ingang van 2010 is er binnen de wijkgemeente sprake van een financiële verantwoordelijkheid per vierplek. De interne procedure voor de kerkelijk werker van de Oranjekapel is afgerond. Voor de vierplek

Bethelkerk wordt op dit moment samen met de directeur van het Bureau een meerjarenbegroting afgerond voor de periode 2011-2015 ten behoeve van een te beroepen predikant in deeltijd.

Overvecht

Ten opzicht van de sluitende begroting voor 2009 laat de wijkgemeente Overvecht een negatieve begrotingsrealisatie zien van circa € 18.600 ten opzichte van een sluitende begroting over 2009. Samen met de wijkgemeente wordt nagegaan hoe in het bijzonder de negatieve ontwikkeling AKB kan worden omgezet. Het eigen vermogen van de wijk is hiermee negatief geworden.

Utrecht-Oost

De wijkgemeente eindigt, vóór het aanspreken van bestemmingsreserves, met een negatief exploitatiesaldo van € 9.100. Door voornoemde achtervang eindigt Oost op nul. Aangedrongen werd op het vastleggen van waarborgen omdat het zelfstandigingsproces van de Nieuwe Kerk en de Tuindorperkerk op basis van de beschikbare rapporten en overzichten tot financiële problemen kan leiden. Het teruglopende financiële

overschot van de Tuindorperkerk compenseert namelijk het financiële tekort van de Nieuwe Kerk onvoldoende.

Marcus-Wilhelminawijk

Het exploitatiesaldo over 2009 van de wijkgemeente bedraagt afgerond negatief € 12.000 ten opzichte van begroot positief € 1.000, de financiële garantie van de wijkvereniging is hierin verwerkt.

Nicolaïkerk

De begrotingsrealisatie 2009 van de Nicolaïkerk is met circa € 14.000 tegenvallend. Ook hier worden maatregelen genomen om de uitvoering van de begroting 2010 neutraal te doen verlopen.

Pniëlkerk-Triumfatorkerk

De wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk heeft, met een voorzichtig ingezette sluitende wijkbegroting 2009 een negatief exploitatiesaldo van € 18.000 gerealiseerd. Een bedrag van circa € 18.500 werd aangewend voor de eenmalige onderzoekskosten van een mogelijk oecumenisch diaconaal missionair centrum in de Triumfatorkerk. In 2010 vindt afronding plaats van het onderzoek naar de haalbaarheid van een oecumenisch diaconaal missionair centrum (ODMC) in deze kerk binnen Kanaleneiland, te starten in 2011. Hiervoor is een projectmedewerker voor bepaalde tijd aangesteld.

Wijkgemeenten komen samen 38 mille tekort